

La tensiun crescha a Moutier

Ils 18 vegn vuschà

DA GUIU SOBIELA-CAANITZ

■ **Ils 12 da matg è l'organisaziun giurassiana bernaisa «Force démocratique» sa rimnada en la citad da Moutier.** Cuss. gov. Pierre Alain Schnegg (pps) ha punctuà: «[Nus represchentain] une vision pragmatique reposant sur le bilan solide de ce que Moutier est devenu dans le canton de Berne (...). Les 29 millions de la péréquation [‘guli-vaziun’] et les 14 millions de rentrée fiscale cantonale ne permettent pas de financer entièrement les prestations fournies à la population de Moutier, qui sont de l'ordre d'environ 50 millions par année. Avec un résultat positif de ses comptes, Berne a pu supporter la différence. Un canton déficitaire [sco il Giura, G. S.-C.] ne le pourrait pas» (1).

Sbagl u manzegna?

Schnegg leva pia mussar che lezza vischnanca periferica possia viver mo grazia a la forza finanziaria dal generus chantun. Ma la cifra da 14 milliuns per l'entrada fiscala communal era sbagliada. La «NZZ» da l'emprim da zercladur rapporta e curregia (p. 16): «La direzziun da finanzas ha scrit che Moutier n'asignia betg al chantun Berna entradas da taglia da 14, mabain da 24 milliuns. Ins haja publitgà ina cifra faussa pervi d'ina confusiun. La rectificaziun tuna plinavant: 'La direzziun da finanzas deplorescha il sbagl e vul sa perstgissar tar il cussegl communal da Moutier.' Il cusseglier da citad Valentin Zuber (...) na crai betg ch'i sa tractia d'ina svista; el discorra d'ina 'manzegna da stadi' (...). L'infurmaziun sbagliada davart las entradas da taglia da Moutier era en circulaziun dapi mars. Lezza giada haja la direzziun da finanzas derasà las cifras faussas per responder ad in schurnalist. Dapi lura vegn la cifra da 14 milliuns adina puspè menziunada (...). Zuber manegia che la direzziun bernaisa da fi-

nanzas lavuria a moda fitg effizienta e precisa 'è n'emblidia betg tutenina diesch milliuns francs. Blera gliעד haja vuschà, sa fundond sin indicaziuns faussas. Ussa savain nus che Moutier na viva betg a custs dal chantun Berna, anzi! Tge maina lezza infurmaziun faussa e misteriusa? Quai vesain nus ils 18 da zercladur. Ils aderents dal Giura pon lura recurrer cunter il resultat da la votaziun, tut tenor la differenza tranter ils 'gea' ed ils 'na'. Ins po avair mirveglias: Il resultat vegn ad esser stretg.»

Ospitals en las valladas dal Giura

La populaziun svizra vegn adina pli veglia. In chantun sco Neuchâtel ha ussa grevs quitads cun ses ospitals. Impurants èn il persunal medical e da tgira sco er il servetsch d'urgenza. Tgi ch'enconuscha nossas lungas valladas en Engadina, sper l'Alvra u en Surselva, sto surrir cun mesirar las modestas distanzas che separan ils ospitals da Delémont e Moutier (var 15 km) u quels da Bienna, Saint-Imier e La Chaux-de-Fonds, tant pli ussa che la Transjurane A16 è a fin. Ma il parsura dal cussegl administrativ da l'ospital bernais da Moutier fa tema a la populaziun da la citad: In'integraziun en il chantun Giura muntass tenor el «in impediment monumental per il svilup da ses ospital» (2). Ils 28 da mars ha il cussegl grond bernais stgaffi sez in impediment linguistic per pazientas e pazients romands tgirads dal Spital universitari da Berna u dal spital da la citad bilingua da Bienna: «Il parlament ha refusà da garantir a pazientas e pazients francofons ch'i survegnian in attestat medical da controlla en lur lingua (...). Berna vul far crair ch'ella saja ina punt tranter la Svizra alemana e la Romandia; ma quai è ina mistificaziun» (3). Co statti cun la chapientscha tranter las cumanzas linguisticas dal pajais? Moutier (7629 olmas ils 31-12-2016), nuf da

viafiers, è collià directamain cun Basilea, Bienna, Delémont, Porrentruy, Soloturn e Tavannes. Sche la citad vuscha ils 18 per il Giura dastgan vischnancas bernaisas da la regiun arranschar sezzas in referendum analog. Quatter, tuttas francofonas, han s'annunziadas en lez senn. Ina, encunter vest, è Sorvilier (280 olmas), en la vallada auta da la Birse, cun ina staziun sin la viafier da Tavannes. Sorvilier n'è betg limitrof da Moutier, ma ina gronda part da sia populaziun lavura en las industrias da la regiun; Sorvilier pudess vegnir ina exclava giurassiana en il chantun Berna. Tschellas vischnancas dal Giura bernais che s'interessavan per in referendum, cun trais staziuns da viafier, furman l'uscheditg Cornet, pia l'intschess ad ost da Moutier vers il chantun Soloturn ed il Weissenstein. Ils cussegls da duas da quellas vischnancas, Crémines (533 olmas) e Grandval (401 olmas), han stgassà il matg lur annunzia relativa; ord la populaziun èn ins recurrì immediat cunter lezzas annullaziuns. «Moutier libre» (v. nota 3) commentescha: «Il motiv principal era probablmain ch'ins veglia impedir Crémines e Grandval da vuschar puspè, perquai ch'i pudessan dir 'gea' sche Moutier vuschass per il Giura» (p. 3). La quarta vischnanca, Belprahon (317 olmas), mantegna ses giavisch da referendum en il cas d'in «gea» da Moutier al chantun Giura. Sche Crémines u Grandval vuschan per il chantun Giura, survegn quest in cunfin cuminaivel cun Günsbrunnen, pia cun il chantun Soloturn. Tut quai vegn ins a savair pir suentar ils 18.

1. Pagina iniciala: «Congrès de Force démocratique du 12 mai 2017 à Moutier – Allocution du conseiller d'Etat Pierre Alain Schnegg»
2. Pagina iniciala: «L'Hôpital de Moutier inquiet pour son avenir en cas de départ pour le Jura» (23 da matg 2017).
3. «Moutier libre» (ediziun speziala da «Jura Libre»), Moutier, 23 da matg 2017.